

Entree opleiding met bindend studie advies, “een vloek of een zegen ?”

Meer dan 125 personen, medewerkers van de ROC's betrokken bij AKA en niveau 1 opleidingen, RMC coördinatoren, beleidsmedewerkers van sociale diensten en andere betrokkenen, bezochten de werkconferentie “bindend studieadvies en startkwalificatie ?” op 1 maart bij BMC te Amersfoort. LVO, Ingrado, BMC, het ministerie van OCW en de VNG maakten een boeiend programma waarbij de deelnemers werden uitgenodigd mee te denken aan oplossingen voor de studenten met een beperkt leervermogen en andere problemen.

De Entree opleiding is een onderdeel van het actieplan MBO “Focus op vakmanschap 2011 – 2015”. Het doel is meer duidelijkheid en structuur te bieden aan alle niveau 1 en AKA opleidingen. Zo worden er meer eisen gesteld aan de deelnemers en de ROC's, het niveau van onderwijs moet omhoog, ook bij taal en rekenen. De entree opleiding is uitsluitend voor studenten zonder diploma. Met het diploma van de entree opleiding kan men instromen in de niveau 2 opleidingen bij het ROC. De studenten krijgen, volgens de heer Frank Koster van het ministerie van OCW, tenminste 1.000 uur onderwijs per jaar, waarvan 600 theoretisch. Dat is nogal veel voor de studenten met veelal een hoop problemen en een beperkt uithoudingsvermogen. De school is voor onderwijs en wie om andere redenen (STUFI ?) zich inschrijft, moet gewaard kunnen worden. De aanwezigen voorzien een verschuiving van de hogere opleidingsniveaus (met toelatingseisen) naar de entree opleidingen. In de financieringstructuur wordt dat pas twee jaar later meegenomen. Ander heet hangijzer is het zo genaamde “bindend studie advies”, dat na 4 maanden wordt afgegeven. Via een zorgvuldige intake, waarbij alle bekende feiten betrokken worden kan in de onderwijs overeenkomst al randvoorwaarden voor de studie worden opgenomen. Volgt de student die niet en wordt hij/zij daarop aangesproken dan volgt een besluit. Als dat negatief is en de student is 18 jaar of ouder, welk alternatief is er dan nog ? Shoppen langs andere entree opleidingen, een uitkering of thuiszitten?

Hans Hoes van LVO geeft aan dat de ambities van het kabinet met 80% arbeidsparticipatie, verhoging van de diploma eisen op het voortgezet onderwijs en het MBO, ontwikkeling van Nederland als kennisland én het terugbrengen van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters fors zijn en zich niet verdragen met studenten die thuis zitten vanwege een “negatief bindend studieadvies”. Volgens berekeningen van de VO raad zal het aantal VMBO studenten dat zijn diploma, vanwege de zwaardere studie eisen niet haalt, verdubbelen, van 17.600 naar 35.560 studenten per jaar. En de nieuwe Wet Werken Naar Vermogen (WWNV) is ook geen (gewenst) alternatief. Eigenlijk zou – volgens Hans Hoes – door samenwerking en afstemming tussen VO, MBO, zorg instellingen en ouders – voorkomen moeten worden dat niet-kunners of niet-willers op de entree opleiding komen. Er is een aantal alternatieven, zoals de werkschool, de Locuswerkplaats, het project werknemer in opleiding etc. Sommige jongeren hebben meer baat bij eerst (zonder kwalificatie) werken en daarna op het werk of daarnaast scholing.

Geert Schipaanboord van de VNG gaf een inkijkje in de nieuwe WWNV. Daar wordt een verband gelegd tussen de Wet Sociale Werkvoorziening, de Wajong en de “oude” bijstandswet. Het individuele recht op een inkomen is al vervangen door het zo genaamde “gezinsinkomen”. De toegang tot de Wajong en de Wsw wordt beperkt, loonkostensubsidie voor arbeidsgehandicapten ingevoerd, maar het budget voor al die regelingen fors verlaagd. Gemeenten, ROC's en anderen wordt aangeraden samen te werken om te voorkomen dat jongeren van een uitkering afhankelijk worden.

Carry Roozemond van Ingrado haakte daarop in. De afgelopen jaren is er veel vooruitgang geboekt in de registratie van de voortijdig schoolverlaters door de RMC. Alle jongeren zijn in beeld, er is een breed netwerk met scholen, zorg instellingen, jongerenwerk en zorgadviesteams opgebouwd. Haar tip is – die door de deelnemers werd overgenomen – beleg de regie over het studie advies (met name als het dreigt negatief te worden) bij de RMC coördinator en start daar tijdig mee.

In een vijftal (per regio geformeerde) workshops werd aan de hand van een achttal casussen verder gesproken over oplossingsrichtingen. Wat opviel was de bevlogen betrokkenheid van alle congresgangers. Het belang van de jongere staat centraal. Een passende opleiding bieden, maar wel met duidelijke afspraken (elkaar serieus nemen) werd geopperd. De suggestie is gedaan om de zo genaamde “onderwijsovereenkomst” (OOK = het document waarin opleiding en student afspraken neerleggen) veel meer op maat te gebruiken. Zo kunnen daarin “eisen en verwachtingen” worden opgenomen over deelname aan school, betrekken van de ouders bij overleg enz. Wellicht is gewenst

de beoordeling over het bindend studieadvies bij een onafhankelijke persoon/groep te leggen, ook in verband met de acceptatie en de vervolgstappen voor betrokkene.

Ook werden voorbeelden genoemd van MBO opleidingen die aansluitend op en in de omgeving van het VMBO gedaan worden. Het is nog maar de vraag of de entree opleiding meer/beter past op het MBO of in een verlengde VMBO structuur. Ken elkaar, spreek elkaar aan en houdt het klein, was een ander advies. Misschien is beter de bestaande (goed functionerende) oplossingen te integreren in de entree opleidingen en de instrumenten van een bindend studie advies en een "stevige" OOK daarbij te gebruiken, dan het wiel opnieuw uit te gaan vinden. In Zuid West Friesland is veel ervaring opgedaan met het actieplan bestrijding jeugdwerkloosheid. Het actieplan loopt af, de mensen kennen elkaar en gaan samen verder in het VSV programma. Daar is vertrouwen in elkaar en draagvlak.

Verschillende organisaties zoeken samenwerking, casus overleg, werken aan de warme overgang van de ene naar de andere school. Wanneer en hoe en voor wie zouden instrumenten zoals de plusvoorziening worden ingezet ?

Naast de roep om meer en eerder budget werd ook gekeken naar het VSO onderwijs en de praktijkschool. Welke ervaring wordt daar opgegaan, hoe kan nog beter worden afgestemd.

Werkgevers werden node gemist. Aan de andere kant, wie is waarvoor verantwoordelijk of inzetbaar ? Jobcoaches zijn nodig om stageplaatsen voor met name deze groep beschikbaar te krijgen. Good practices zouden we moeten delen. Voorgesteld is hiervoor de site www.aanvalopschooluitval.nl te benutten. Daarnaast legden de aanwezigen zo de nodige contacten of haalden zij de banden met elkaar aan.

Een vraag die niet eenduidig beantwoord kon worden was: 'is het bindend studieadvies een vloek of een zegen?' Aan de ene kant is het een kans voor scholen om zich weer meer met onderwijs bezig te houden en veel minder met hulpverlening. Aan de andere kant bestaat de aanzienlijke kans dat het bindend studieadvies leidt tot meer jongeren die geen geschikte opleiding kunnen vinden, uit het vizier van scholen raken en thuis op de bank belanden. Om deze reden werd geconcludeerd dat het bindend studieadvies een vloek én een zegen is.

Voor de leden van LVO zijn de presentaties op het besloten deel van de website in te zien.

Hans Hoes
14-03-2012